

Gemeente Brummen

Gemeenteraad Brummen

Brummen : 7 oktober 2024
Ons kenmerk : Z106007/D444956
Uw kenmerk :
Onderwerp : Raadsinformatiebrief asielopvang, opvang Oekraïners en huisvesting statushouders

Geachte raadsleden,

Met deze raadsinformatiebrief brengen we u op de hoogte van de actuele situatie van de opvang van Oekraïners en asielzoekers en de huisvesting van statushouders.

Deelbijdrage Brummen aan Plan van Aanpak Spreidingswet

Zoals bekend is afgelopen februari de 'Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen' van kracht geworden (kortweg: Spreidingswet). De coalitie in de Tweede Kamer heeft in het hoofdlijnenakkoord aangegeven de Spreidingswet te willen intrekken. Dit vraagt echter om een eigen (langdurig) wetgevingsproces met besluitvorming in de Tweede en Eerste Kamer en een advies van de Raad van State. In de tussentijd hebben provincies en gemeenten afgesproken de werkwijze van de wet te volgen.

In de Spreidingswet is bepaald dat provincies uiterlijk 1 november van dit jaar aan de minister aangeven hoe zij de gevraagde opvangcapaciteit gaan realiseren. Om zicht te krijgen op de totale inspanningen van gemeenten, worden daarbij ook de opvang van Oekraïners en de huisvesting van statushouders in kaart gebracht. De deelbijdragen van gemeenten worden eerst gebundeld per subregio (in ons geval de Stedendriehoek) en van daaruit aan de Provinciale Regietafel (PRT) aangeboden. De Commissaris van de Koning brengt dan eind oktober verslag uit aan de minister.

Op 1 oktober jongstleden hebben wij besloten dat onze deelbijdrage er als volgt uit ziet:

- 350 asielzoekers. Zoals bekend is het COA in gesprek met de eigenaar van de Michaelshoeve om daar een AZC te realiseren;
- 165 opvangplekken voor Oekraïense ontheemden. Hiervoor zijn aanvullende locaties in onderzoek;
- Huisvesting statushouders. Momenteel verblijven er 26 statushouders in de doorstroomlocatie op het perceel van de Michaelshoeve. Daarnaast is het streven om volgens de prestatieafspraken met Veluwonen nog ongeveer 22 woningen voor het einde van 2025 beschikbaar te stellen. Deze woningen komen vrij uit nieuwbouwprojecten en reguliere huuropzeggingen.

Alles bij elkaar is dit een uitdagende opgave. Daarbij gaat het niet alleen om fysieke locaties en huisvesting, maar ook om (regionale) voorzieningen als onderwijs en zorg. Hierover wordt intensief gesproken met betrokken partijen in de regio.

We gaan nu verder in op de verschillende onderdelen van de opgave

Ontwikkeling asielzoekerscentrum Michaelshoeve

Op dit moment bevinden de gesprekken tussen het COA en de eigenaar van het landgoed zich in de afrondende fase. Er is nog steeds goed hoop dat partijen tot overeenstemming komen, maar dat is niet gegarandeerd.

Een belangrijk aandachtspunt daarbij is de monumentale status van het hoofdgebouw. Dit bevindt zich in verwaarloosde staat. Het is voor ons essentieel dat de (nieuwe) eigenaar werk maakt van herstel. Verder start binnenkort een onafhankelijk onderzoek naar de risico's voor de omgeving, onder leiding van Bureau Beke. Dit gebeurt in nauw overleg met de omwonenden.

Opvang Oekraïense ontheemden

Uitbreiding opvangcapaciteit

Het einde van de oorlog in Oekraïne is nog niet in zicht. Er wordt richting het einde van dit jaar een groei van de instroom van ontheemden verwacht. Het gevolg is dat de opvangcapaciteit in Nederland toeneemt van 96.000 naar 120.000 plekken. Vertaald naar Brummen betekent dit een opgave van 170.

Op dit moment vangen wij 95 Oekraïners op in Eerbeek en Brummen. Dat betekent dat we nog 75 plekken moeten realiseren. Een locatie is concreet in beeld en wordt binnenkort aangewezen. Wij verwachten u binnen een maand hierover nader te kunnen informeren. Over een tweede locatie zijn gevorderde gesprekken met de eigenaar.

Eigen bijdrage

Onder de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming ontheemden, hebben lidstaten de plicht om te zorgen voor opvang en leefgeld voor Oekraïners. In Nederland is deze taak zoals bekend belegd bij gemeenten. Inmiddels heeft een aanzienlijk deel van de Oekraïners werk in Nederland en kan zich in zijn eigen levensonderhoud voorzien. Het ligt voor de hand dat deze groep gaat meebetalen aan zijn onderdak. Het vorige kabinet heeft besloten om Oekraïners die inkomen uit arbeid of een uitkering hebben een eigen bijdrage op te leggen. Deze bedraagt €105 per persoon van 18 jaar of ouder en maximaal €210 per gezin. Het is de bedoeling dat gemeenten vanaf uiterlijk 1 november deze vergoedingen gaan innen. Dit heeft in beginsel geen gevolgen voor onze begroting: wij storten de ontvangen bedragen af aan het Rijk en ontvangen een vergoeding voor de uitvoeringskosten.

Voor de invoering van deze maatregel moet veel geregeld worden als het gaat om procedures en systemen.

Verandering in begeleiding en stimuleren zelfredzaamheid

Vooruitlopend op de uitbreiding van de opvangcapaciteit is besloten om de begeleidingsorganisatie anders vorm te geven. Met ingang van 1 oktober is een nieuwe locatiemanager aangetrokken. Het is daarmee de opvolger van een medewerker die onlangs is vertrokken. De bedoeling is dat deze locatiemanager samen met de locatiemedewerkers van de doorstroomlocatie en de maatschappelijke begeleiding vanuit SWB, een team gaat vormen. Vanuit dit team worden dan zowel de Oekraïners als de statushouders begeleid. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is het stimuleren van meer zelfredzaamheid.

Statushouders

Doorstroomlocatie

Afgelopen september hebben lokale/regionale media (Omroep Gelderland en De Stentor) uitgebreid aandacht besteed aan de doorstroomlocatie en haar bewoners. Ook de rol en inspanningen van de gemeente en vrijwilligers zijn daarbij aan bod gekomen.

De sfeer op de locatie is doorgaans goed, maar soms ontstaan er spanningen. Bij veel bewoners is er onvrede over de duur van gezinsherenigingsprocedures. Vanwege achterstanden bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst zijn doorlooptijden inmiddels opgelopen tot ruim tweeëneenhalf jaar. Daarbij komt dat

veel statushouders al enkele jaren geleden hun land van herkomst hebben verlaten en dat kinderen die intussen meerderjarig worden niet in aanmerking komen voor gezinshereniging. Ook moeten bewoners langer wachten op een woning dan zij soms verwachten. Dat is nu eenmaal een realiteit in de huidige woningmarkt.

Alles bij elkaar leidt dit begrijpelijkerwijs tot onzekerheid en emoties. Soms uit zich dit in boosheid of agressief gedrag naar elkaar en de begeleiding. Het welbevinden van de bewoners en de sfeer op de locatie heeft onze volle aandacht. Waar gewenst bieden we een luisterend oor en waar nodig begrenzen we.

Inburgering

Statushouders die na 1 januari 2022 in onze gemeente komen, zijn volgens de (nieuwe) Wet inburgering 2012 verplicht om een inburgeringstraject te volgen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bieden van een passend traject.

Een inburgeringstraject begint met een brede intake en leerbaarheidstoets waarin onder meer gekeken wordt naar individuele behoeften, opleidingsniveau, (werk)ervaring en ontwikkelpotentieel. Op basis daarvan wordt een Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie opgesteld. Centraal hierin is de keuze voor één van drie leerroutes:

- De B1 route; een route voor taal en (vrijwilligers)werk. Inburgeringsplichtigen spreken en schrijven binnen maximaal 3 jaar de Nederlandse taal op niveau B1. Tegelijk kunnen zij meedoen door (vrijwilligers)werk.
- De Onderwijsroute; een route vooral voor jongeren. Zij leren de Nederlandse taal op niveau B1 of hoger. Ook worden zij dan voorbereid op het volgen van een mbo-, hbo- of universitaire opleiding.
- De Zelfredzaamheidsroute; een route voor inburgeringsplichtigen waarvoor route 1 en 2 te moeilijk is. Zij leren de Nederlandse taal op een lager niveau (A1-niveau). Deze mensen worden voorbereid (op een eenvoudige manier) om mee te doen in de Nederlandse samenleving

Ook de statushouders die in de doorstroomlocatie verblijven beginnen vanaf dit schooljaar met inburgeren. Hiervoor was een flinke opschaling van onze inspanningen nodig, onder meer door het aantrekken van een extra regisseur inburgering bij WerkFit Brummen. Inmiddels zijn met alle bewoners van de doorstroomlocatie intakegesprekken gevoerd en zijn de leerroutes vastgesteld. Een aantal is in de afgelopen maanden begonnen; de laatsten sluiten zich in november aan bij een groep die dan van start gaat.

Momenteel volgen in Brummen 35 deelnemers de B1-route, 8 de Onderwijsroute en 14 de Zelfredzaamheidsroute. Van 12 bevinden de intakes en persoonlijke plannen zich in een afrondende fase. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor de begeleiding van de inburgeringstrajecten van 9 gezinsmigranten en verwachten wij in de komende tijd nog een aantal nareizigers.

Huisvesting statushouders

Momenteel voldoet onze gemeente (ruim) aan de taakstelling voor huisvesting van statushouders.

Wij sloten 2023 af met een achterstand van 7 personen. In de eerste helft van 2024 hebben wij 41 personen kunnen huisvesten, waaronder 20 op de doorstroomlocatie. Wij hebben de eerste helft van 2024 afgesloten met een voorsprong van 9 personen op de taakstelling.

Voor het tweede halfjaar van 2024 is de taakstelling 20 personen. Met de voorsprong uit het eerste halfjaar en de gerealiseerde uitstroom van de afgelopen maanden, hebben we nog 6 statushouders te huisvesten voor het einde van dit jaar.

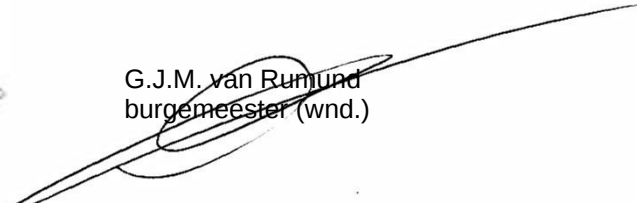
Door de krapte op de woningmarkt, wordt het huisvesten van statushouders steeds moeilijker en wachttijden lopen ook voor hen op. Dit vraagt om creatieve oplossingen. Bijvoorbeeld het kamergewijs verhuren van gezinswoningen aan alleenreizenden. Eind oktober heeft een bestuurlijk overleg plaats met Veluwonen om de gezamenlijke uitdagingen en vervolgacties hierin te bespreken.

Wij hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Brummen,

H. Matser
secretaris

G.J.M. van Rumund
burgemeester (wnd.)